

OCENA PLANÓW GOSPODAROWANIA WODAMI DLA OBSZARÓW DORZECZY WISŁY, DNIESTRU I DUNAJU

Jerzy Grela

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie

Streszczenie. W artykule omówiono rezultaty sześciomiesięcznego okresu konsultacji społecznych dotyczących dokumentów planistycznych podstawowych dla procesu planowania w gospodarce wodnej na lata 2009–2015. W grudniu 2008 roku zostały one przedstawione przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej do oceny społeczeństwa na obszarze całego kraju, natomiast omówienie procesu konsultacji w artykule ograniczone zostało do obszaru działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie. Poprzedza je omówienie struktury i zawartości planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy oraz programu wodno-środowiskowego kraju. Konsultacje przedstawiono w podziale na cztery podstawowe kategorie – rezultaty spotkań konsultacyjnych, wyniki badań ankietowych, stanowiska ciał doradczych dyrektora RZGW w Krakowie, a także uwagi samego RZGW, instytucji administrującej regionami wodnymi Górnej Wisły, Dniestru i Dunaju.

Słowa kluczowe: plany gospodarowania wodami, programy działań, konsultacje społeczne, region wodny, dorzecze, badania ankietowe

DOKUMENTY PRZEDŁOŻONE DO KONSULTACJI

Planowanie w gospodarowaniu wodami (wg art. 113 ustawy Prawo wodne) przewiduje opracowanie szeregu dokumentów planistycznych, sporządzanych na potrzeby właściwego gospodarowania zasobami wodnymi. W niniejszym artykule rozważania dotyczyć będą dwóch z nich, przygotowywanych na potrzeby perspektywy planistycznej 2009–2015:

- programu wodno-środowiskowego kraju (PWŚK),
- planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW).

Art. 119 ustawy Prawo wodne stanowi, że program wodno-środowiskowy kraju, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy, opracowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW) w uzgodnieniu z ministrem odpowiedzialnym za gospodarkę wodną oraz ministrem, w którego gestii leżą sprawy środowiska. Prezes KZGW podaje również do publicznej wiadomości za pomocą dostępnych środków technicznych, w celu zgłaszania uwag, projekty planów gospodarowania wodami na obszarach dorze-

Adres do korespondencji – Corresponding author: dr inż. Jerzy Grela, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, ul. Piłsudskiego 22, 31-109 Kraków, e-mail: jgrela@krakow.rzgw.gov.pl.

czy co najmniej rok przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczy plan. Opracowując program wodno-środowiskowy kraju oraz plany gospodarowania wodami, Prezes KZGW zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w planowaniu w gospodarce wodnej na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Rada Ministrów zatwierdza i ogłasza w Dzienniku Urzędowym RP plany gospodarowania wodami sporządzane i aktualizowane przez Prezesa KZGW w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Projekty planów zostały opracowane dla wyznaczonych w Polsce (zgodnie z ustawą Prawo wodne) 10 obszarów dorzeczy: Wisły, Odry oraz części obszarów dorzeczy: Dniestru, Dunaju, Jarft, Łaby, Niemna, Pregoly, Świeżej i Ucker.

Rys. 1. Obszary dorzeczy w Polsce
Fig. 1. River basins districts in Poland

Art. 114 ustawy Prawo wodne określa następujące składowe elementy planów gospodarowania wodami (PGW):

- Ogólny opis cech charakterystycznych obszaru dorzecza.
- Podsumowanie znaczących oddziaływań i wpływów działalności człowieka na stan wód powierzchniowych i podziemnych.
- Zmiany klimatu a gospodarowanie wodami.
- Określenie i odwzorowanie obszarów chronionych.
- Mapa sieci monitoringu oraz przedstawienie wyników monitoringu.
- Cele środowiskowe.
- Podsumowanie analizy ekonomicznej korzystania z wód.
- Podsumowanie programów działań zapisanych w projekcie Programu wodno-środowiskowego kraju
- Wykaz pozostałych programów i planów.
- Krótka charakterystyka działań zastosowanych w celu informowania społeczeństwa, opis wyników i dokonanych na tej podstawie zmian w planie.
- Wykaz właściwych władz.
- Punkty kontaktowe i procedury pozyskiwania źródłowej dokumentacji i informacji wykorzystanej do sporządzenia PGW.

Najważniejszym elementem planu jest podsumowanie programów działań przewidzianych do realizacji dla osiągnięcia celów środowiskowych. Programy te, zawarte w programie wodno środowiskowym kraju, obejmują:

- Działania dotyczące wszystkich części wód bez względu na status zagrożenia, w tym:
- działania przeznaczone do realizacji na poziomie krajowym,
 - działania służące eliminowaniu zanieczyszczenia wód,
 - działania kontrolne w zakresie poboru wód i piętrzenia wód powierzchniowych,
 - działania służące wypełnieniu obowiązku publicznego dostępu do informacji o środowisku.

Natomiast dla części wód zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych przewiduje się dodatkowo:

- stosowanie zasad dobrej praktyki,
- rekonstrukcję terenów podmokłych,
- podjęcie działań służących efektywnemu korzystaniu z wody i ponownemu jej wykorzystaniu,
- zastosowanie środków prawnych, administracyjnych i ekonomicznych,
- różne przedsięwzięcia techniczne, badawcze, rozwojowe, demonstracyjne i edukacyjne.

Działania zawarte w PWŚK dzielą się zasadniczo na 3 kategorie – działania podstawowe grupy A, działania podstawowe grupy B oraz działania uzupełniające.

Działania podstawowe grupy A wynikają z:

- Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK),
- Programu wyposażenia aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji zbiorczej,
- Programu wyposażenia zakładów przemysłu rolno-spożywczego o wielkości nie mniejszej niż 4000 RLM odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód w urzędzenia zapewniające wymagane przez polskie prawo standardy ochrony wód,
- programów przyjętych dla obszarów narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego.

Tabela 1. Przykładowe podsumowanie programu działań dla wybranych scalonych części wód
 Table 1. Summary of the programme of measures for the selected aggregated water bodies (example)

ID SJCW* ID of aggregated water bodies	Liczba JCWP** Number of surface water bodies	Liczba niezagrożonych JCWP Number of surface water bodies not being at risk	Koszty działań A tys. zł Costs of A measures 10 ³ PLN	Koszty działań B tys. zł Costs of B measures 10 ³ PLN	Liczba zagrożonych JCWP Number of surface water bodies being at risk	Koszty działań uzupełniających tys. zł Costs of supplementary measures 10 ³ PLN	Liczba JCWP podlegających derogacjom Number of surface water bodies subjected to derogation
GWO104	5	5	78 438,00	49 013,73	0	5 380,00	
GWO105	5	5	23 479,00	7 047,23	0	8 730,00	
GWO106	8	0	8 830,00	33,42	8	16 319,10	8
GWO107	1	1	3 000,00	337,96	0	0,00	
GWO108	5	5	10 300,00	2 512,51	0	2 000,00	
GWO109	1	1	14 165,00	53 141,41	0	1 700,00	
GWO110	1	1	0,00	14 842,23	0	6 950,00	
GWO111	5	5	2 345,00	312,10	0	5 200,00	
GWO112	9	0	69 477,60	5 991,43	9	24 467,25	
GWO201	10	0	23 431,00	401,19	10	19 968,54	10
GWO202	5	0	32 910,00	64,13	5	18 645,04	
GWO203	6	0	49 323,00	63,62	6	20 884,43	6
GWO204	6	6	10 408,00	9 404,94	0	0,00	
GWO205	5	5	0,00	16 930,40	0	800,00	
GWO206	3	3	31 150,00	195,65	0	0,00	
GWO207	7	0	9 919,00	92 773,50	7	41 655,76	7

* SJCW – scalona jednolita część wód – aggregated water body

** JCWP – jednolita część wód powierzchniowych – surface water body

Tabela 2. Zbiorcze podsumowanie programu działań dla obszaru działania RZGW w Krakowie
 Table 2. Overall summary of the programme of measures for the area of activity of the Regional Water Management Board in Krakow

Obszar dorzecza River basin district	Liczba JCWP* Number of surface water bodies	Liczba niezagrażonych JCWP Number of surface water bodies not being at risk		Koszty działań A mln zł Cost of A measures 10 ⁶ PLN		Koszty działań B mln zł Costs of B measures 10 ⁶ PLN		Liczba JCWP Number of surface water bodies being at risk		Koszty działań uzupełniających mln zł Costs of supplementary measures 10 ⁶ PLN		Liczba JCWP podlegających derogacjom Number of surface water bodies subjected to derogations	
		Number of surface water bodies not being at risk	Cost of A measures 10 ⁶ PLN	Costs of B measures 10 ⁶ PLN	Number of surface water bodies being at risk	Costs of supplementary measures 10 ⁶ PLN	Number of surface water bodies subjected to derogations						
Dunaj Danube	10	10	0,00	114,21	0	6,15	0	0					
Dniestr Dniester	3	3	0,00	175,72	0	0,00	0	0					
Wisła Vistula	750	607	6 406,18	9 644,68	143	646,73	84	84					
Łącznie Total	763	620	6 406,18	9 934,61	143	652,88	84	84					

* JCWP – jednolita część wód powierzchniowych – surface water body

Działania podstawowe grupy B obejmują:

- zestawienie działań w zakresie hydromorfologii;
- działania kontrolne związane z poborem wód i piętrzeniem wód powierzchniowych;
- działania służące wypełnieniu obowiązku publicznego dostępu do informacji o środowisku;
- pozostałe działania podstawowe wynikające z realizacji dyrektyw UE i zapisów prawa krajowego.

Programy działań uwzględniają sześć kategorii działań naprawczych przewidzianych w sektorach:

- 1) gospodarka komunalna – np. realizacja KPOŚK (np. modernizacja istniejących i budowa nowych oczyszczalni ścieków, budowa nowych i rozbudowa istniejących sieci kanalizacyjnych, itp.),
- 2) rolnictwo i leśnictwo – np. racjonalne stosowanie nawozów,
- 3) przemysł – np. racjonalizacja zużycia wody i monitoring zakładów przemysłowych odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód,
- 4) zagospodarowanie przestrzenne – np. opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających wymogi i zasady ochrony środowiska, w szczególności dotyczące ustalonych stref ochrony ujęć wód, obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych oraz stref zagrożenia powodziowego,
- 5) kształtowanie stosunków wodnych oraz ochrona ekosystemów zależnych od wód – np. zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udroźnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb,
- 6) działania organizacyjno-prawne i edukacyjne – np. dostęp do informacji, znowelizowanie przepisów dotyczących planowania przestrzennego.

Programy działań naprawczych przygotowane dla poszczególnych obszarów, oprócz konkretnych zadań, wskazują także jednostkę odpowiedzialną za wdrożenie poszczególnych działań (np. gmina, RZGW, właściciel obiektu), przewidywany koszt działania i źródła finansowania.

Całkowity koszt programów działań przewidzianych w projekcie programu wodno-środowiskowego kraju dla obszaru działania RZGW w Krakowie wynosi 16 993,67 mln zł. Warto jednak zaznaczyć, że podstawową pozycję w tej kwocie stanowią koszty opracowania programów działań dla obszarów NATURA 2000, które oszacowano na 14 531,28 mln zł, co wynika z błędnego w moim odczuciu założenia, że koszty te rosną wprost proporcjonalnie do powierzchni obszaru. Po odjęciu tej kwoty zostaje nam 2 462,39 mln zł, które w rozbiciu na kategorie działań prezentują się następująco:

1. Gospodarka komunalna	1 755 900 000 zł
2. Przemysł	72 000 zł
3. Kształtowanie stosunków wodnych oraz ochrona ekosystemów od wód zależnych	354 450 999 zł
4. Rolnictwo i leśnictwo	330 770 000 zł
5. Zagospodarowanie przestrzenne	0 zł
6. Działania organizacyjno-prawne i edukacyjne	21 100 000 zł

PROCES KONSULTACJI

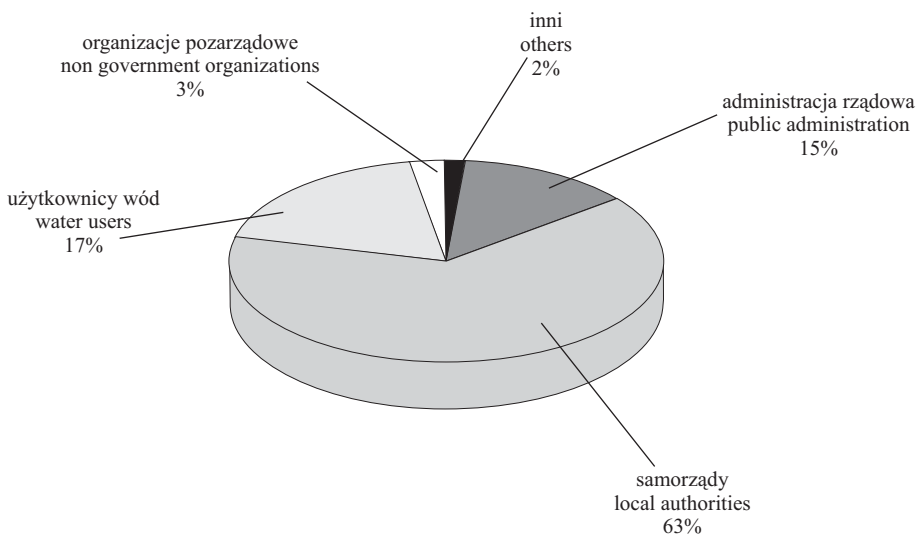
W okresie od 22 grudnia 2008 roku do 22 czerwca 2009 roku na obszarze działania RZGW w Krakowie opinii publicznej przedłożono do oceny opracowane projekty planów dla dorzeczy Wisły, Dniestru i Dunaju. W dalszej części artykułu przedstawiono rezultaty tego procesu konsultacyjnego w podziale na wyniki spotkań konsultacyjnych, badań ankietowych oraz stanowiska względem planów i uwagi Rady Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Górnej Wisły oraz RZGW w Krakowie.

Spotkania konsultacyjne

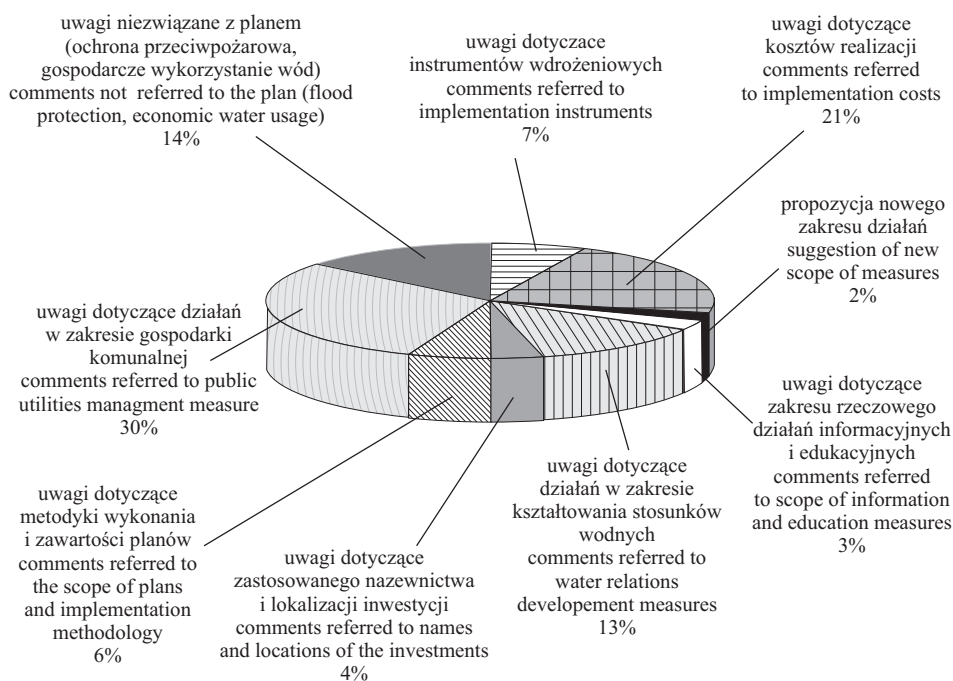
Ogółem odbyło się 11 spotkań na obszarach zlewni większych rzek: Soła, Skawa, Raba, Dolny Dunajec, Górny Dunajec, Nida, Wisła Krakowska, Wisła Sandomierska, Wisłoka i Wisłok, Dolny San, Górny San. Frekwencja na spotkaniach wynosiła od 45 do 85 osób. Łącznie uczestniczyły w nich 594 osoby.

Strukturę uczestników spotkań a także kategorie zgłaszanych uwag prezentują poniższe diagramy:

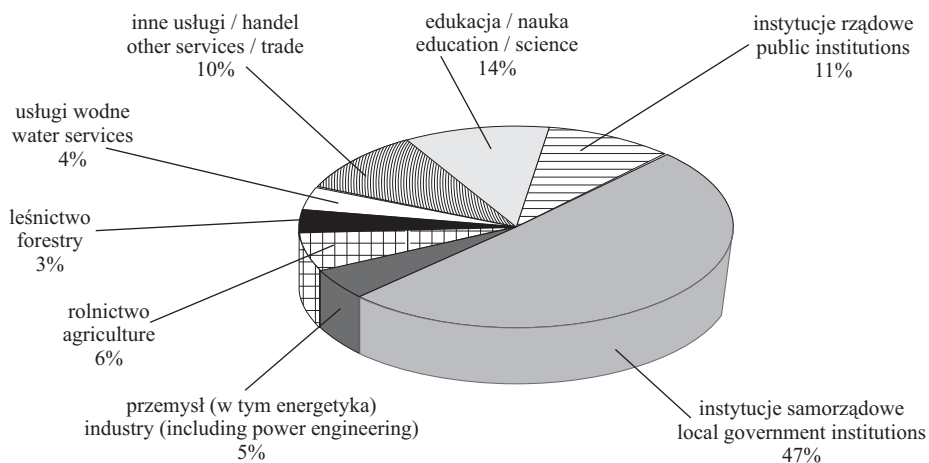
- Uwagi dotyczące działań w zakresie gospodarki komunalnej (30% uwag):
- nieuwzględniona budowa (rozbudowa) sieci kanalizacyjnej,
 - rozbieżność działań wpisanych w plan z rzeczywistymi, realizowanymi lub planowanymi, inwestycjami w zakresie gospodarki ściekowej (nieprawidłowe wartości przepustowości, inwestycje już zrealizowane wpisane jako planowane, pominięte inwestycje planowane lub będące w realizacji),
 - konieczność uwzględnienia w planie systemu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

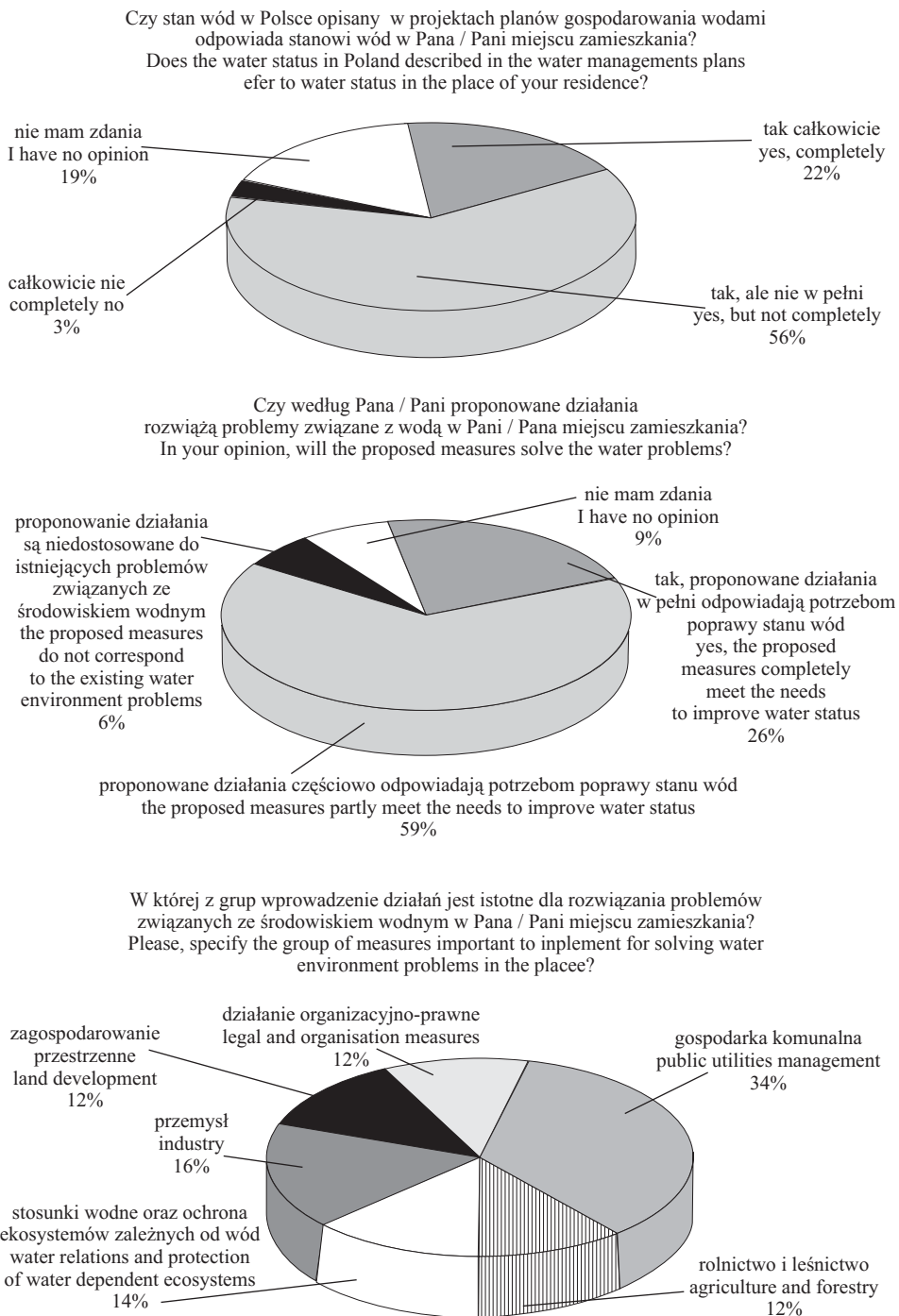
Rys. 2. Struktura uczestników spotkań konsultacyjnych
Fig. 2. Composition of participants in consultation meetings

Rys. 3. Kategorie uwag zgłaszanych na spotkaniach
Fig. 3. Categories of comments made in meetings

Rys. 4. Struktura zbiorowości respondentów
Fig. 4. Composition of respondents

Rys. 5. Struktura odpowiedzi na wybrane pytania ankietowe

Fig. 5. Structure of answers to selected survey questions

Uwagi dotyczące kosztów realizacji (21% uwag):

- duże niedoszacowanie środków finansowych przeznaczonych na działania w zakresie gospodarki ściekowej,
- koszty nieadekwatne do rzeczywistych potrzeb oraz do rzeczywistych możliwości gmin,
- mocno niedoszacowane koszty inwestycji w zakresie udrożeń rzek,
- znacznie zaniżone koszty realizacji zadań przeznaczonych dla Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych (WSSE) (koszty badań jakości wody przeznaczonej do spożycia),
- zbyt duże koszty inwestycyjne zmniejszają możliwości realizacji działań w założonym terminie

Uwagi niezwiązane z planem (14% uwag):

- w programach działań nie przewidziano gospodarczego wykorzystania wód,
- działania powinny uwzględniać wydobycie żwiru – Ramowa Dyrektywa Wodna może tego zabraniać, ale to jest konieczne,
- w planach należy uwzględnić działania w zakresie regulacji rzek,
- brak w konsultowanych planach budowy zbiorników retencyjnych,
- czy możliwa będzie budowa elektrowni wodnych? na jakich rzekach? kto zwróci koszty przygotowania dokumentacji dla inwestycji, które zostaną wstrzymane?
- projekt planu uwzględnia jedynie działania proekologiczne, a pomija całkowicie możliwości transportowego wykorzystania rzek

Uwagi dotyczące instrumentów wdrożeniowych (7% uwag):

- konieczne jest rozwiązanie problemu zróżnicowanych opłat środowiskowych dla różnych sektorów gospodarki (np. kopalnie, przemysł, w tym energetyka wodna – często są zwolnione z opłat),
- konieczne uproszczenie procedur pozyskiwania środków unijnych,
- należy zsynchronizować programy działań z planami i programami wojewódzkimi,
- istnieje konieczność uporządkowania systemu zarządzania w gospodarce wodnej – zbyt wielu zarządzających gospodarką wodną

Ankiety

Rozprowadzono łącznie 2500 ankiet: w I turze konsultacji – 2000, w II turze – 2400. Na ankietę odpowiedziało 970 osób (39%): w I turze konsultacji – 421 (21%), w II turze – 1246 (52%). Przekrojowa struktura zbiorowości respondentów i odpowiedzi na wybrane pytania przedstawia się następująco:

Stanowisko Rady Regionu

Stała Komisja ds. Udziału Społeczeństwa działająca przy Radzie Regionu Wodnego Górnej Wisły dokonała wnikliwej oceny konsultowanych dokumentów pod kątem ich zgodności z wymogami RDW. W wyniku tej analizy sformułowała szereg szczegółowych uwag do planów i do Programu wodno-środowiskowego kraju, przyjętych w całości uchwałą Rady Regionu. Rada Regionu w podjętej uchwale zawarła ponadto następujące postulaty:

- postulat podjęcia przez KZGW działań legislacyjnych zmierzających do scalenia Planów gospodarowania wodami z Programem wodno-środowiskowym kraju;
- postulat wzmocnienia roli Dyrektora RZGW jako organu odpowiedzialnego za przygotowanie w/w dokumentów dla poszczególnych regionów wodnych.

Uwagi RZGW Krakowie

Uwagi dotyczącego zakresu rzeczowego działań w sektorze:

- gospodarki komunalnej:
 - budowa nowej i rozbudowa istniejącej kanalizacji sanitarnej potraktowana została bardzo marginalnie, co powoduje kilkukrotne zaniżenie kosztów inwestycji w gospodarce komunalnej;
 - należy zweryfikować i uszczegółowić lokalizacje, nazwy itp. inwestycji związanych z budową i rozbudową kanalizacji i oczyszczalni ścieków dla aglomeracji powyżej 2000 Równoważnej Liczby Mieszkańców (RLM);
 - wszystkie inwestycje typu „budowa oczyszczalni” powinny zostać zweryfikowane, ponieważ wiele z nich zostało już zrealizowanych;
 - należy dodatkowo przewidzieć działania związane z budową przydomowych oczyszczalni ścieków;
 - należy ujednoczyć zapisy dotyczące działań związanych z gospodarką odpadami;
- przemysłu:
 - należy uzupełnić nazwy i adresy zakładów, które zgodnie z programem działań mają wybudować bądź modernizować oczyszczalnie ścieków;
 - należy uszczegółowić listę zakładów, które w ramach realizacji Programu wodno-środowiskowego kraju mają opracować program zapobiegania poważnym awariom;
 - należy wprowadzić w życie „Działania kontrolne związane z oceną przestrzegania przepisów prawa w zakresie gospodarki ściekowej”;
 - usunąć rozbieżności pomiędzy ujętym w programach działań zadaniem „Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom przez zakłady o zwiększonym ryzyku” a „Rejestrem zakładów będących potencjalnymi źródłami poważnych awarii”;
- działań organizacyjno-prawnych i edukacyjnych:
 - propozycja dodania do programów działań zadania dotyczącego kontroli wód i ochrony przed zanieczyszczeniami;
 - postulat zmiany instytucji odpowiedzialnej za opracowanie oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia na Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
- kształtowania stosunków wodnych oraz ochrona ekosystemów zależnych od wód:
 - konieczna jest zmiana jednostki odpowiedzialnej za udroźnienie obiektów stanowiących przeszkodę, na właściciela obiektu;
 - należy doszacować koszty działań w zakresie udroźnienia cieków;
 - należy uszczegółowić działania związane z restytucją ryb oraz oszacować ich koszty;
 - należy zweryfikować dokument pod kątem pomyłek w nazewnictwie cieków;
 - należy zweryfikować zadania związane z opracowaniem i wdrożeniem planu ochrony obszarów prawnie chronionych – w miejsce planów ochrony wpisać plany zadań ochronnych i urealnić koszty, które aktualnie są zbyt wysokie;
- rolnictwa i leśnictwa
 - zmiana jednostki odpowiedzialnej za tworzenie stref buforowych i korytarzy ekologicznych na właściciela gruntu.

Uwagi dotyczące derogacji:

- propozycja objęcia derogacjami 74, a nie 84 jednolite części wód;
- w przypadku każdej części wód podlegającej derogacjom należy przewidzieć działania uzupełniające;

- wykaz należy uzupełnić o części wód, na których trwają prace budowlane powodujące pogorszenie stanu wód;
- proponuje się nie wyznaczać derogacji ze względu na zmiany morfologiczne (prowadzona jest w tym zakresie ocena potrzeb i priorytetów udroźnienia ciągłości morfologicznej rzek);
- proponuje się nie wyznaczać derogacji ze względu na hydrologię, a dla części wód wskazanych jako zagrożone z uwagi na hydrologię przewidzieć opracowanie warunków korzystania z wód;
- warunki korzystania z wód zlewni należy sporządzić również dla części wód, które w „Opracowaniu analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb opracowania programów działań i planów gospodarowania wodami” zostały wskazane jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych do roku 2015.

Uwagi dotyczące kosztów realizacji działań:

- należy realnie oszacować koszty działań związanych z inwestycjami w zakresie gospodarki komunalnej (zbyt duże kwoty);
- należy uwzględnić w programach działań koszty następujących działań:
 - gromadzenie i oczyszczanie odcieków ze składowisk odpadów,
 - kontrola funkcjonujących i zamykanych składowisk,
 - likwidacja ognisk zanieczyszczeń (dzikich składowisk),
 - modernizacja składowiska odpadów komunalnych,
 - zagospodarowania osadów ściekowych.

Uwagi w zakresie programów działań dotyczących wód podziemnych:

- należy ujednoczyć działania w katalogu i w programach działań dla wód powierzchniowych i podziemnych, a następnie przypisać odpowiednie działania w zakresie wód powierzchniowych wodom podziemnym;
- proponuje się, by w przypadku braku punktu monitoringowego wód podziemnych w Jednolitych Częściach Wód Podziemnych (JCWPd) nie deklasować ich stanu do słabego, lecz zaznaczyć, że stan nie został jeszcze oceniony i zaproponować derogacje tej części wód podziemnych;
- proponuje się rozważyć możliwość wprowadzenia do programów działań uzupełniających przedsięwzięć zgodnych z katalogiem działań dla wód podziemnych;
- uzupełnienie bazy danych GIS (System Identyfikacji Geograficznej) i warstwy w formacie Shape.

Zebrane uwagi i opinie zostały przekazane autorom planów gospodarowania wodami. Ostateczne wersje planów gospodarowania wodami i Programu wodno-środowiskowego kraju, uwzględniające uwagi zebrane w trakcie konsultacji, powinny być opublikowane w terminie do 22 grudnia 2009 roku po wcześniejszym przyjęciu ich przez Radę Ministrów.

ASSESSMENT OF THE RIVER BASIN MANAGEMENT PLANS FOR THE VISTULA, DNIESTER AND DANUBE RIVER DISTRICTS

Abstract. The article presents the results of six-month public consultations on the basic planning documents for the planning process in water management for the years 2009–2015. The documents were presented for assessment to the general public in Poland by the President of the National Water Management Board in December 2008, whereas the discussion about the consultation process was limited to the area of activity of the Regional Water Management Board in Krakow (RZGW in Krakow). The article discusses the structure and content of the river basin management plans and the programme of measures. The latter consultation process results are divided into four basic categories: results of consultative meetings; results of opinion surveys; positions taken by advisory bodies to the Director of the RZGW in Krakow; and comments coming from the RZGW in Krakow, an institution which manages the water regions of the Upper Vistula, the Dniester and the Danube rivers.

Key words: river basin management plans, programme of measures, public consultations, water region, river basin, opinion survey

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 8.04.2010